

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. birželio 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymas – Direktyva 2014/24/ES – 18 straipsnis – Vienodo požiūrio ir skaidrumo principai – 46 straipsnis – Sutarties skaidymas į pirkimo dalis – Konkurso dalyviui, pateikusiam antrą ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, suteikta galimybė sudaryti sutartį dėl pirkimo dalies ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo sąlygomis“

Byloje C-737/22

dėl *Østre Landsret* (Rytų regiono apeliacinis teismas, Danija) 2022 m. lapkričio 11 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. gruodžio 1 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Staten og Kommunernes Indkøbsservice A/S

prieš

BibMedia A/S

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas C. Lycourgos (pranešėjas), teisėjai O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot, S. Rodin ir L. S. Rossi,

generalinis advokatas A. Rantos,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Staten og Kommunernes Indkøbsservice A/S*, atstovaujamos *advokater* J. Bødtcher-Hansen ir R. Holdgaard,
- *BibMedia A/S*, atstovaujamos *advokat* H. Holtse,
- Estijos vyriausybės, atstovaujamos, M. Kriisa,

* Proceso kalba: danų.

- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos, I. Herranz Elizalde,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos A. Posch ir J. Schmoll,
- Europos Komisijos, atstovaujamos G. Gattinara, C. Vang ir G. Wils,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014, p. 65), 18 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Staten og Kommunernes Indkøbsservice A/S* (toliau – SKI) ir *BibMedia A/S* ginčą dėl sprendimo sudaryti viešojo pirkimo sutartį dėl bibliotekoms skirtų leidinių tiekimo ir su tuo susijusių parengiamųjų paslaugų teikimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvos 2014/24 18 straipsnio „Pirkimų principai“ 1 dalyje nustatyta:
„Perkančiosios organizacijos ekonominės veiklos vykdytojus vertina vienodai ir jų nediskriminuoja, jos veikia skaidriai ir vadovaujasi proporcingumo principu.
Pirkimai negali būti parengti siekiant išvengti šios direktyvos taikymo arba dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai ribojama tais atvejais, kai pirkimai parengiami siekiant nederamai sudaryti palankesnes ar nepalankias sąlygas vienam arba tam tikram (-iems) ekonominės veiklos vykdytojui (-ams).“
- 4 Šios direktyvos 27 straipsnio „Atviras konkursas“ 1 dalyje numatyta:
„Atvirų konkursų atveju pasiūlymą pagal kvietimą dalyvauti konkurse gali teikti bet kuris suinteresuotasis ekonominės veiklos vykdytojas.
<...>“
- 5 Minėtos direktyvos 28 straipsnyje „Ribotas konkursas“ numatyta:
„1. Ribotų konkursų atveju bet kuris ekonominės veiklos vykdytojas gali pateikti prašymą dalyvauti pagal kvietimą dalyvauti konkurse <...>, pateikdamas perkančiosios organizacijos reikalaujamą kokybinės atrankos informaciją.
<...>“

2. Pasiūlymus gali teikti tik tie ekonominės veiklos vykdytojai, kuriuos perkančioji organizacija pakvietė tai padaryti įvertinusi pateiktą informaciją. <...>

<...>“

6 Tos pačios direktyvos 46 straipsnyje „Sutarčių skaidymas į pirkimo dalis“ nustatyta:

„1. Perkančiosios organizacijos gali nuspręsti skirti sutartį atskiromis pirkimo dalimis ir gali nustatyti tokių pirkimo dalių dalyką ir dydį.

<...>

2. Perkančiosios organizacijos skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą nurodo, ar pasiūlymus galima teikti dėl vienos, kelių ar visų pirkimo dalių.

Net ir tais atvejais, kai galima teikti pasiūlymus dėl kelių ar visų pirkimo dalių, perkančiosios organizacijos gali apriboti vienam konkurso dalyviui skirtinų pirkimo dalių skaičių su sąlyga, kad maksimalus vienam konkurso dalyviui skirtinas pirkimo dalių skaičius nurodomas skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą. Perkančiosios organizacijos pirkimo dokumentuose nurodo objektyvius ir nediskriminacinius kriterijus arba taisykles, kuriuos jos ketina taikyti sprendžiamos, kurios pirkimo dalys bus skirtos, kai pritaikius skyrimo kriterijus paaiškėtų, kad vienam konkurso dalyviui būtų skirta daugiau pirkimo dalių nei nustatytas jų maksimalus skaičius.

3. Valstybės narės gali numatyti, kad tais atvejais, kai tam pačiam konkurso dalyviui gali būti paskirtos daugiau nei viena pirkimo dalys, perkančiosios organizacijos gali paskirti sutartis, apimančias kelias ar visas pirkimo dalis, kai jos skelbime apie pirkimą ar kvietime patvirtinti susidomėjimą nurodė, kad pasilieka galimybę taip pasielti, ir nurodė pirkimo dalis arba pirkimo dalių grupes, kurias būtų galima sujungti.

<...>“

Danijos teisė

7 *Udbudsloven* (Viešųjų pirkimų įstatymas) 2 straipsnyje nustatyta:

„1. Per viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūras perkantysis subjektas vadovaujasi vienodo požiūrio, skaidrumo ir proporcingumo principais <...>.

2. Atviras konkursas negali būti parengtas siekiant išvengti šio įstatymo taikymo arba dirbtinai riboti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai ribojama tais atvejais, kai pirkimai parengiami siekiant nederamai sudaryti palankesnes ar nepalankias sąlygas vienam arba tam tikram (-iems) ekonominės veiklos vykdytojui (-ams).“

8 Šio įstatymo 49 straipsnio 3 dalyje nurodyta:

„Perkantysis subjektas skelbime apie pirkimą nurodo:

1) ar konkurso dalyvis gali pateikti pasiūlymus dėl vienos, kelių arba visų pirkimo dalių;

- 2) ar konkurso dalyviui gali būti skirta viena, kelios arba visos pirkimo dalys ir kaip tokiu atveju pirkimo dalys arba pirkimo dalių grupės gali būti sujungtos ir
 - 3) objektyvius ir nediskriminacinius kriterijus arba taisykles, kurie bus taikomi skiriant pirkimo dalis, įskaitant tai, kaip skiriamos pirkimo dalys tuo atveju, kai pritaikius kriterijus arba taisykles vienam konkurso dalyviui būtų skirta daugiau pirkimo dalių nei nustatytas galimas jų maksimalus skaičius.“
- 9) Minėto įstatymo 56 straipsnyje nustatyta:
- „Atviro konkurso atveju pasiūlymą pagal skelbimą apie pirkimą gali teikti bet kuris suinteresuotasis ekonominės veiklos vykdytojas. <...>“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 10) SKI yra Danijos valstybei ir Danijos Karalystės savivaldybių federacijai (*Kommunernes Landsforening*) priklausanti centrinė perkančioji organizacija. Šis subjektas buvo įsteigtas siekiant racionalizuoti viešųjų pirkimų sutarčių sudarymą, be kita ko, skiriant ir administruojant preliminariąsias sutartis valstybės ir savivaldybių vardu.
 - 11) 2020 m. vasario 4 d. SKI paskelbė konkursą dėl preliminariosios sutarties, susijusios su bibliotekoms skirtų leidinių tiekimu ir parengiamųjų paslaugų teikimu, sudarymo. Sutarties skyrimo kriterijus buvo mažiausia kaina.
 - 12) Ši sutartis buvo suskaidyta į aštuonias dalis. 1 ir 2 pirkimo dalys, dėl kurių kilo ginčas pagrindinėje byloje, buvo atitinkamai pavadintos „Daniškos knygos ir natos (Rytų regionas)“ ir „Daniškos knygos ir natos (Vakarų regionas)“, o jų numatoma vertė buvo atitinkamai 253 mln. Danijos kronų (DKK) (apie 34 mln. EUR) ir 475 mln. DKK (apie 63 mln. EUR).
 - 13) Šio konkurso specifikacijų 3.1 punkte buvo nurodyta:
- „1 ir 2 pirkimo dalys yra tarpusavyje susijusios (žr. 3.1.1 papunktį), taigi jeigu konkurso dalyvis pateikia pasiūlymą dėl vienos iš šių pirkimo dalių, jis automatiškai pateikia pasiūlymus dėl abiejų pirkimo dalių. <...>“

Išskyrus tai, kas nurodyta pirmiau, pirkimo dalių, dėl kurių konkurso dalyvis gali (turi) pateikti pasiūlymus, skaičius neribojamas.

SKI tikisi dėl kiekvienos pirkimo dalies sudaryti sutartį su vienu tiekėju. Tam pačiam tiekėjui gali būti skirtos kelios pirkimo dalys.

Bibliotekoms skirtų leidinių rinkai būdinga tai, kad yra tik keletas specializuotų tiekėjų ir potencialių konkurso dalyvių. Daniškos knygos ir natos sudaro didžiausią prekių dalį pagal apyvartą ir yra komerciniu požiūriu svarbios potencialiems konkurso dalyviams. Siekiant ateiityje užtikrinti konkurenciją rinkoje, daniškos knygos ir natos geografiniu požiūriu suskirstytos į dvi dalis. Dalyvaujantys klientai yra padalyti į dvi dalis, atitinkamai – Rytų regiono ir Vakarų regiono. <...>“

14 Šių specifikacijų 3.1.1 punkte buvo nustatyta:

„Konkursas dėl daniškų knygų ir natų paskelbtas pagal vadinamąjį „Rytų ir Vakarų regionų modelį“, kuris reiškia, kad ketinama sudaryti sutartį su vienu tiekėju Rytų Danijoje ir kitu tiekėju Vakarų Danijoje, tačiau visiems klientams bus taikomos tos pačios pasiūlytos kainos, nepaisant to, ar klientai yra Rytų, ar Vakarų Danijoje.

<...>

Su konkurso dalyviu, pateikusių ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, bus sudaryta sutartis dėl prekių tiekimo ir paslaugų teikimo pagal 2 pirkimo dalį „Daniškos knygos ir natos (Vakarų regionas)“.

Su konkurso dalyviu, pateikusių antrą ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, bus sudaryta sutartis dėl tiekimo pagal 1 pirkimo dalį „Daniškos knygos ir natos (Rytų regionas)“. Vis dėlto šis konkurso dalyvis turi sutikti su tuo, kad, nusprendus sudaryti sutartį dėl tiekimo Rytų Danijoje, jis turės tiekti preliminariojoje sutartyje nurodytas prekes ir teikti joje nurodytas paslaugas klientams Rytų Danijoje lygiai tokiomis pačiomis kainomis, kokias ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs konkurso dalyvis nurodė savo pasiūlyme ir kokiomis jis tiesks prekes bei teiks paslaugas Vakarų Danijoje.

Jeigu antrą ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs konkurso dalyvis nesutinka būti tiekėju Rytų Danijoje, ši galimybė pereina trečiąjį ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusiam konkurso dalyviui, kuris taip pat turi sutikti, kad, nusprendus sudaryti sutartį dėl tiekimo Rytų Danijoje, jis turės tiekti preliminariojoje sutartyje nurodytas prekes ir teikti joje nurodytas paslaugas klientams Rytų Danijoje lygiai tokiomis pačiomis kainomis, kokias ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs konkurso dalyvis nurodė savo pasiūlyme ir kokiomis jis tiesks prekes bei teiks paslaugas Vakarų Danijoje.

Jeigu ir šis konkurso dalyvis nesutinka būti tiekėju Rytų Danijoje, galimybė pereina kitam sąrašė esančiam konkurso dalyviui ir t. t. Jeigu konkurso dalyvių, kurių pasiūlymai atitinka sutarties sąlygas, sąrašas baigiasi ir iš jų nerandama nė vieno tiekėjo Rytų Danijai, su tiekėju, su kuriuo sudaryta sutartis dėl Vakarų Danijos, taip pat bus sudaryta sutartis dėl Rytų Danijos. <...>

<...>“

- 15 Pasibaigus pasiūlymų pateikimo terminui, SKI gavo pasiūlymus iš *Audio Visionary Music A/S* (toliau – AVM) ir *BibMedia*, kiekviena jų pateikė pasiūlymus dėl visų pirkimo dalių.
- 16 Nusprendusi, kad *BibMedia* pateikė ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, SKI sudarė su ja sutartį dėl 2 pirkimo dalies (Vakarų regionas) ir pasiūlė sudaryti sutartį su AVM dėl 1 pirkimo dalies (Rytų regionas) su sąlyga, kad ji sutiks tiekti prekes ir teikti šioje dalyje numatytas paslaugas už *BibMedia* pasiūlytą kainą, apie kurią AVM buvo informuota.
- 17 Kai AVM su tuo sutiko, SKI 2020 m. balandžio 21 d. išsiuntė pranešimą apie sprendimą sudaryti sutartį.
- 18 2021 m. balandžio 30 d. AVM pateikė skundą *Klagenævnet for Udbud* (Danijos viešųjų pirkimų ginčų komisija, Danija, toliau – Ginčų komisija).

- 19 2021 m. sausio 14 d. Ginčų komisija nusprendė, kad SKI pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 1 dalį, nes taikė 1 ir 2 pirkimo dalių skyrimo tvarką, kuri iš esmės reiškė, kad antrąjį ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs konkurso dalyvis gali pakeisti savo pasiūlymą pasibaigus pasiūlymų pateikimo terminui tam, kad jam būtų skirta 1 pirkimo dalis (toliau – 2021 m. sausio 14 d. sprendimas).
- 20 Ginčų komisija šį sprendimą motyvavo tuo, kad šis konkurso dalyvis turėjo galimybę pakeisti esminę pasiūlymo sąlygą, t. y. kainą, taip, kad tai būtų naudinga perkančiajai organizacijai ir kad konkurso dalyviui būtų suteikta galimybė pagerinti savo pasiūlymą, siekiant, kad jam būtų skirta sutarties pirkimo dalis. Toks veikimo būdas prieštarautų iš vienodo požiūrio ir skaidrumo principų kylančiam draudimui derėtis.
- 21 2021 m. liepos 9 d. SKI apskundė 2021 m. sausio 14 d. sprendimą *Retten i Glostrup* (Glostrupo apylinkės teismas, Danija).
- 22 2021 m. gruodžio 7 d. tas skundas buvo perduotas *Østre Landsret* (Rytų regiono apeliacinis teismas, Danija), veikiančiam kaip pirmosios instancijos teismas, kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 23 Šis teismas mano, kad nors Teisingumo Teismas jau yra patikslinęs iš Direktyvos 2014/24 18 straipsnio kylančio draudimo derėtis taikymo sritį, kiek tai susiję su pasiūlyme esančiomis išlygomis – subranga ir galimybė atsižvelgti į papildomą informaciją, jis dar neišaiškino, ar, vykdant atvirą konkursą, susijusį su sutartimi, suskaidyta į dalis pagal šios direktyvos 46 straipsnį, dėl draudimo derėtis draudžiama ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo nepateikusiam konkurso dalyviui skirti pirkimo dalį su sąlyga, kad jis sutiks pagal šią pirkimo dalį tiekti prekes ir teikti paslaugas, dėl kurių sudaryta sutartis, už tokią pačią kainą, kokią pasiūlė ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs konkurso dalyvis.
- 24 Šiomis aplinkybėmis *Østre Landsret* (Rytų regiono apeliacinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar [Direktyvos 2014/24] 18 straipsnyje įtvirtinti skaidrumo ir vienodo požiūrio principai ir iš jų išplaukiantis draudimas derėtis užkerta kelią suteikti konkurso dalyviui, pateikusiam antrą ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą per atvirą konkursą dėl atskirų pirkimo dalių (žr. šios direktyvos 27 ir 46 straipsnius), galimybę pasibaigus pasiūlymo pateikimo terminui ir laikantis specifikacijose iš anksto nustatytų sąlygų teikti į vieną pirkimo dalį įtrauktas siūlomas paslaugas tokiomis pačiomis sąlygomis, kokiomis jas teikia ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs konkurso dalyvis, kuriam dėl to buvo skirta kita pirkimo dalis, dėl kurios konkursas vyko tuo pat metu?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą

- 25 Teisingumo Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad SESV 267 straipsnyje numatyta procedūra yra Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo priemonė, suteikianti Teisingumo Teismui galimybę pateikti nacionaliniams teismams Sąjungos teisės išaiškinimą, būtiną priimti sprendimams jų nagrinėjamosiose bylose, ir kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateikiamas ne dėl to, kad būtų suformuluotos patariamąsios nuomonės bendro pobūdžio arba hipotetiniais klausimais, o dėl to, kad reikia veiksmingai išspręsti ginčą (2024 m. sausio 9 d. Sprendimo *G. ir kt. (Lenkijos bendrosios kompetencijos teismų teisėjų skyrimas)*, C-181/21 ir

- C-269/21, EU:C:2024:1, 62 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Teisingumo Teismas taip pat yra priminęs, kad iš SESV 267 straipsnio formuluotės ir jo struktūros matyti, jog prejudicinio sprendimo priėmimo procedūra, be kita ko, grindžiama prielaida, kad nacionaliniuose teismuose iš tiesų nagrinėjama byla, kurioje jie turi priimti sprendimą, galimai atsižvelgdami į prejudicinį sprendimą (2020 m. kovo 26 d. Sprendimo *Miasto Łowicz ir Prokurator Generalny*, C-558/18 ir C-563/18, EU:C:2020:234, 46 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 26 Nagrinėjamu atveju Teisingumo Teismas 2023 m. spalio 13 d. išsiuntė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui prašymą pateikti informacijos, kad šis paaiškintų, ar, nepaisant *BibMedia* rašytinėse pastabose nurodytos aplinkybės, kad po 2021 m. sausio 14 d. sprendimo priėmimo nagrinėjama viešojo pirkimo procedūra nebuvo atnaujinta, o buvo pakeista nauja viešojo pirkimo procedūra, SKI pagal Danijos teisę išsaugo suinteresuotumą pareikšti ieškinį pagrindinėje byloje.
- 27 2023 m. lapkričio 27 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas į šį prašymą pateikti informacijos atsakė teigiamai, remdamasis, be kita ko, Danijos jurisprudencija dėl suinteresuotumo pareikšti ieškinį administracinės teisės srityje.
- 28 Kadangi šis teismas nurodė, kad pagal nacionalinę teisę išlieka teisinis suinteresuotumas išspręsti ginčą pagrindinėje byloje, kurioje minėtas teismas turi priimti sprendimą, kuriame gali būti atsižvelgta į prejudicinį sprendimą, pateiktas klausimas nėra hipotetinis ir turi būti laikomas priimtiniu.

Dėl prejudicinio klausimo

- 29 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24 18 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal šioje nuostatoje įtvirtintus vienodo požiūrio ir skaidrumo principus draudžiama, kad vykdant į dalis suskaidytos viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūrą ir laikantis pirkimo dokumentuose nustatytų sąlygų būtų sudaryta sutartis dėl pirkimo dalies su antrą ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių dalyviu su sąlyga, kad jis sutiks tiekti su šia pirkimo dalimi susijusias prekes ir teikti paslaugas už tą pačią kainą, kurią pasiūlė ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs dalyvis, su kuriuo dėl to buvo sudaryta kita, didesnės apimties, šios sutarties dalis.
- 30 Direktyvos 2014/24 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas vienodo požiūrio principas skirtas sveikos ir veiksmingos konkurencijos tarp viešajame pirkime dalyvaujančių įmonių plėtrai skatinti ir yra Sąjungos taisyklių dėl viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo tvarkos esmė. Pagal šį principą konkurso dalyviai turi turėti vienodas galimybes tiek tuomet, kai jie rengia pasiūlymus, tiek tuomet, kai perkančioji organizacija juos vertina (šiuo klausimu žr. 2021 m. birželio 3 d. Sprendimo *Rad Service ir kt.*, C-210/20, EU:C:2021:445, 43 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 31 Skaidrumo principu, kuris taip pat įtvirtintas minėto 18 straipsnio 1 dalyje, siekiama užtikrinti, kad nebūtų perkančiosios organizacijos favoritizmo ir savivalės rizikos. Šis principas reiškia, jog sutarties sudarymo procedūros sąlygos ir tvarka skelbime apie pirkimą arba specifikacijose turi būti suformuluotos aiškiai, tiksliai ir nedviprasmiškai, kad leistų visiems deramai informuotiems ir rūpestingiems dalyviams suprasti jų tikslią reikšmę ir jas aiškinti vienodai, o perkančiajai

- organizacijai – veiksmingai patikrinti, ar dalyvių pasiūlymai atitinka konkrečiam pirkimui taikomus kriterijus (šiuo klausimu žr. 2017 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Casertana Costruzioni*, C-223/16, EU:C:2017:685, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 32 Pagal vienodo požiūrio ir skaidrumo principus viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūroje draudžiamos bet kokios perkančiosios organizacijos ir konkurso dalyvio derybos, o tai reiškia, kad pateikto pasiūlymo iš principo negalima keisti, neatsižvelgiant į tai, ar tai daroma perkančiosios organizacijos, ar konkurso dalyvio iniciatyva (šiuo klausimu žr. 2017 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Casertana Costruzioni*, C-223/16, EU:C:2017:685, 35 punktą ir 2021 m. birželio 3 d. Sprendimo *Rad Service ir kt.*, C-210/20, EU:C:2021:445, 43 punktą).
- 33 Viešojo pirkimo sutarties sudarymo tvarka, kaip antai nurodyta pagrindinėje byloje nagrinėjamo konkurso specifikacijose, – pagal kurią sutartis suskaidyta į pirkimo dalis, kai sutartis dėl didžiausios pagal apimtį pirkimo dalies sudaroma su konkurso dalyviu, pateikusiu ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, o sutartis dėl mažesnės vertės pirkimo dalies, siekiant išlaikyti konkurenciją atitinkamame ekonomikos sektoriuje, sudaroma, pageidautina, su konkurso dalyviu, pateikusiu antrąjį ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, su sąlyga, kad jis sutinka įvykdyti šią dalį už ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusio konkurso dalyvio kainą, – neapima jokie derybų elemento, kaip tai suprantama pagal minėtą jurisprudenciją.
- 34 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad tokia viešojo pirkimo sutarties sudarymo tvarka užtikrina, kad nusprendus sudaryti sutartį pagal visas pirkimo dalis bus laikomasi mažiausios kainos kriterijaus, ir perkančioji organizacija neturi galimybės nukrypti nuo šio kriterijaus arba prašyti dalyvio pakeisti savo pasiūlymą, nes ji turi remtis kainomis, pasiūlytomis prieš pasibaigiant pasiūlymų pateikimo terminui, ir per visą šią procedūrą laikytis šiuose kainų pasiūlymuose nustatytos eiliškumo tvarkos.
- 35 Tokioje sutarties sudarymo procedūroje būtent kainos, nurodytos iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos, tiesiogiai ir galutinai lemia konkurso dalyvių eilę. Šioje eilėje mažiausią kainą pasiūlęs konkurso dalyvis užima pirmąją vietą, o jo pasiūlyta kaina yra ta, kurios laikantis bus sudaryta visa sutartis.
- 36 Specifikacijose numatyta galimybė sudaryti sutartį dėl pirkimo dalies su antruoju ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusiu dalyviu kyla, kaip aiškiai matyti iš viešojo pirkimo dokumentų, tik iš aplinkybės, kad šis konkurso dalyvis užima antrą vietą pagal pasiūlymuose nurodytą kainą.
- 37 Tai, ar šia galimybe pasinaudota, priklauso nuo to, ar minėtas konkurso dalyvis nuspręš sutikti vykdyti aptariamą pirkimo dalį už ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusio konkurso dalyvio kainą, ar ne. Ši sąlyga yra konkurso specifikacijose nustatytos sutarties sudarymo procedūros tvarkos dalis. Tuo atveju, kai antrą ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs dalyvis nesutinka derintis prie šios kainos, konkurso dalyvis, užimantis trečią vietą pagal pasiūlymuose nurodytas kainas, turi pateikti savo poziciją šiuo klausimu, ir taip toliau – pagal pasiūlymų eiliškumą tol, kol nė vienas iš konkurso dalyvių nesutinka derintis prie ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusio konkurso dalyvio pateikto pasiūlymo kainos. Jei visi nuo antros iki paskutinės vietos esantys konkurso dalyviai atsisako vykdyti šią pirkimo dalį už tą kainą, ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusiam konkurso dalyviui atitenka visos pirkimo dalys.

- 38 Nė vienas iš sprendimų, kuriuos gali priimti nuo antros iki paskutinės vietos esantys konkurso dalyviai, nėra susijęs su jų pasiūlymų, kuriuos jie pateikė iki šiam tikslui nustatyto termino pabaigos, pakeitimu ar derybomis su perkančiąja organizacija. Nė vienas konkurso dalyvis neturi galimybės, keisdamas savo pasiūlymą arba bet kaip derėdamasis, pakeisti savo vietos pasiūlymų eilėje arba kainos, kurią taikant bus sudaryta sutartis dėl bet kurios pirkimo dalies.
- 39 Iš šių aplinkybių matyti, kad tokia sutarties sudarymo tvarka, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, nepažeidžiant vienodo požiūrio ir skaidrumo principų, patenka į Direktyvos 2014/24 46 straipsnyje nurodytą atvejį, t. y. kai perkančioji organizacija nusprendžia sudaryti sutartį pagal atskiras dalis, pirkimo dokumentuose patikslindama, ar leidžiama pateikti pasiūlymą dėl vienos dalies, dėl kelių dalių ar dėl visų pirkimo dalių, ir nurodydama, kokie objektyvūs ir nediskriminaciniai kriterijai bus taikomi nustatant, dėl kurių dalių bus sudaroma sutartis.
- 40 Šiuo klausimu tai, kad nagrinėjamu atveju viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūra yra atvira, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 27 straipsnį, neturi reikšmės, nes šio sprendimo 33–38 punktuose išdėstyti argumentai gali būti taikomi ir riboto konkurso, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 28 straipsnį, atveju, kai pasiūlymą pateikti pakviesti ekonominės veiklos vykdytojai pateikia atitinkamus kainų pasiūlymus.
- 41 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/24 18 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal šioje nuostatoje įtvirtintus vienodo požiūrio ir skaidrumo principus nedraudžiama, kad vykdant į dalis suskaidytos viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūrą ir laikantis pirkimo dokumentuose nustatytų sąlygų būtų sudaryta sutartis dėl pirkimo dalies su antrą ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių dalyviu su sąlyga, kad jis sutiks tiekti su šia pirkimo dalimi susijusias prekes ir teikti paslaugas už tą pačią kainą, kurią pasiūlė ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs dalyvis, su kuriuo dėl to buvo sudaryta kita, didesnės apimties, šios sutarties dalis.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 42 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, 18 straipsnio 1 dalis

turi būti aiškinama taip:

pagal šioje nuostatoje įtvirtintus vienodo požiūrio ir skaidrumo principus nedraudžiama, kad vykdant į dalis suskaidytos viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūrą ir laikantis pirkimo dokumentuose nustatytų sąlygų būtų sudaryta sutartis dėl pirkimo dalies su antrą ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių dalyviu su sąlyga, kad jis sutiks tiekti su šia pirkimo dalimi susijusias prekes ir teikti paslaugas už tą pačią kainą, kurią pasiūlė

ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs dalyvis, su kuriuo dėl to buvo sudaryta kita, didesnės apimties, šios sutarties dalis.

Parašai.